

REDACȚIA

Arad, strada Anlich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.

Carte de Duminecă pe un
an — 4 coroane.

Pentru România și
trănitare pe un an:

40 franci.

Manuscrisuri nu se napotază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Anlich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond; prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancațe nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Domnia crimei.

(8). Suntem în pragul veacului XX. trecem mai departe decât „veacul lumii“, cum a fost poreclit cel al XIX-lea, dar a cărui lumină atât de adeseori a fost întunecată de — neagra crimă. Și viitorul în ce culoare ni-se prezintă?

Rînd pe rînd cad jertfe ale orbului fanatism, de mîna oamenilor declasați, deveniți fiare din intoxicația cu doctrinele ultra-„umanitare“; cad jertfe figurile fruntașe din viața statelor, de mîni ucigașe

În congrese și de pe catedre se propagă pacea și bună-înțelegerea între oameni, se propagă principiul de dreptate, — ear sîmînța incolțită în catacombe și mansarde își dă roadele criminale.

Cinismul criminalilor, la mărturisirea crimei, este dovadă că ne găsim pe panta unui declin: a ajuns nebunia să terorizeze lumea.

Nu dreptatea, sau dreptul său îl caută anarhistul, ci distrugerea a tot ce i-se pare o piedecă în calea realizării unei utopii în serviciul căreia el este un instrument zăpăcit, inconștient.

În Apus băntue cu furie anarhismul, în Orientul european banditismul îmbrăcat în haina propagandei naționaliste își culege victimele.

Sentimentul național, garanția triei și trăinicieii unui neam, Bulgarilor au înjosit la rangul de mobil de crime.

Este o boală în Orient, de care nici țeara noastră nu este așa de îndepărtată, este cum s'ar zice *anarhismul orientat*, șovinismul turbat bulgăresc care în țerile Balcanice operează cu aceleași mijloace ca și vrăjmașii ordinii sociale din Apus.

Visînd o Bulgarie mare și puternică, căpăținoșii vecinilor ai Sîrbilor nu se dau la o parte dela nici o crimă pentru a-și îndeplini visul. E prea mic și slab însă acel popor, ca prin puterea sa de neam și prin însemnătatea numărului său să poată avea nădejde de-a intrupa Macedonia cu Principatul bulgar. În calea sa găsește în întîiul rînd superioritatea morală și materială a fraților noștri macedoneni, de care se isbește propaganda comitetului revoluționar bulgar, de care se frînge asaltul iredențel bulgare.

Astămpăr însă nu se poate să-lăși în sufletul de bulgar, căci propaganda l'a fanatizat întru atîta, încât el a devenit un instrument orb în mînile propagatorilor utopiei unei mari Bulgarii.

Și dacă puțin vor fi Bulgarilor pentru a crea o împărăție, mulți sunt cari nu se dau înlăturî de a o „pregăti“ prin crimă și teroare.

Jertfa tendinței de expansiune nejustificată, a șovinismului bulgar, a fost profesorul Ștefan Mihăileanu din București, un harnic conducător al

Românilor-macedoneni, asasinat în zilele acestea.

Este cu atât mai gravă această crimă, cu cât asasinul a săvîrșit asasinatul într-o țeară străină pentru el în regatul României, în capitala țerii, omorînd pe un cetățean român.

Sufletul ni se umple de revoltă.

Cei slabi vor să domine, cei nemernici umblă să fie stăpîni, — prin crimă!

Acesta este tristul aspect în care se prezintă ori-ontul social-politic. Lecuirea acestei stări de lucruri pretinde grabnice și energice mijloace.

O voce maghiară despre chestia ovreiască din România. *Hazánk*, în numărul de Marți se ocupă la locul prim de „Chestia ovreilor din România“. Chipul cum tratează chestia, ne îndeamnă să prezentăm cititorilor noștri opinia sa.

„Chestia ovreiască în România — zice *Hazánk* — a devenit, nu din punctul de vedere al antisemitismului, ci din punctul de vedere al politicii naționale chiar, o importantă chestie politică, de o importanță vitală. Nenorocirea a fost, că nici cel mai înțelept bărbat de stat român n'a știut ce să facă cu jumătatea de milion de ovrei ai României?

Dacă față cu ovreimea se păstrează statusquo-ul, e rău, pentru-că rămîne în țara un element străin care nu va lua parte la munca națională și care în vremuri grele și de grea cumpănă poate să fie un pericol în prag pentru stat.

Dacă vor fi emancipați, atunci, ca cetățeni, pot să-și câștige și proprietate de pămînt, și în câteva decenii deposedează pe proprietarii români...

Abstîgînd dela aceasta, imigrarea va mai continua, și atunci ce va face România, cînd una a cîntă din locuitorii ei vor fi ovrei? Bărbății de stat arangează, în general, astfel de chestii delicate și grele așa, că în baza principiului *quieta non movere se leagă de statusquo*. Această menținere a statusquo-ului a creat în România un astfel de proletariat ovreesc, cum omul în Apus nici închipui nu-și poate. *Mizeria economică, care domnește de vre-o doi ani în România, a pus în mișcare proletariatul ovreesc din România...*

Este probabil că îmbunătățindu-se situația economică se va liniști mișcarea de emigrare, dar chestiunea însăși rămîne, ba ce e mai mult, va crește cu timpul, făcînd de lucru nu numai României, dar și Apusului Europei“.

Consiliul comunal al Vienei proiectează un regulament, în care se prevede ca darea de consum pentru vitele ce se duc pe piața capitalei imperiului să se plătească nu de cumpărător ci de vînzător, îndată ce se prezintă în piață, — ori își va pute vinde vitele, ori nu.

Agrarii din Ungaria sunt mîhniți de această lovitură ce se proiectează pentru comerțul de vite ugar, și provoacă toate corporațiunile economice la o conlucrare

pentru a găsi alte piețe și pentru a pune în strîmtoare piața din Viena în privința cărnii

Nouă ni-se pare că visita d lui *Schneider* pe la Iași a prevenit efectul unei posibile greve a vînticîntarilor din Ungaria față cu Viena.

„Magyar Szó“ aștită mereu fantasia cititorilor sei cu descoperiri de mișcări îndreptate contra statului „maghiar“.

În numărul său din urmă anunță că dreptul electoral a 353 maghiari din Brașov a fost contestat de Sașii verzi, și contestarea s'a confirmat.

„Sar ele naționalităților — exclamă numitul organ din acest incident — căruia *Bánffy* i-a mru rupt din dinții veninoși, a prins iarăși putere la căldura binefăcătoare a sîinului ministru prezidențial al lui *Coloman Széll*, și sub scutul înaltului protector iarăși mușcă n.apharimea“.

O altă „tradare“ ce revine lui Széll — ar fi că Croații pregătesc o serbare pentru aniversarea a 50-a a pistoriei episcopului *Strossmayer*.

De aci, conclusia, — avînd în vedere și învechitul clișeu al pactului primului-ministru cu Româniil:

„Iată, după România, a venit rîndul Croației, și după-cum se vede guvernul nostru pactează nu numai cu guvernul român ci și cu utopiștii slavi sudici“.

Magnum „aldomăs“ — la Paris. Sub titlul „Sîrbătorirea lui Apponyi în Paris“, foile maghiare cu data de ieri publică un lung raport despre un chef unguresc, petrecut, după conferența interparlamentară, în „esărda“ ungurescă la expoziția din Paris.

La masa comună, unde se găsea întregă ceata de „savanți“ maghiari, cari luaseră parte la conferința interparlamentară — contele *Zichy Jenő* a predat lui *Apponyi* adresa de felicitare a membrilor maghiari dela conferență, salutîndu-l și prin graiu viu pentru „marea glorie“, ce acest din urmă a câștigat prin rolul său la Paris națiunii maghiare. Contele *Apponyi* a răspuns mulțumind pentru atențiune și a accentuat nu numai prestigiul și gloria, ce Ungaria și-a eluptat de data aceasta la Paris înaintea străinătății, dar și mulțumirea sa pentru participarea și pentru consimțămîntul patriotic al „representanților“ naționalităților din Ungaria la acest — tîmbău patriotic. Căci, să se știe mă reg, la acest vîfleim au luat parte între alții, și câteva secături de-ale noastre. Între acestea bună oară *Fassie Todor* a ridicat un toast patriotic pentru cuconul *Berzeviczy*. Etcetera. Abia tîrziu după amiază s'a terminat „aldomăs“-ul, cînd un public impietrițat cu figuri din toată lumea, stătea afară și cu guri căscate se ciudia la minunățiile chefului patriotic, ale cărui efecte le recunoșteau mult mai bine privitorii, decât cel-ce eșiau dela chef.

Din România.

Asasinatul politic.

Am anunțat în numărul nostru de ieri grozava știre a asasinării profesorului Ștefan Mihăileanu.

Ștefan Mihăileanu, născut în Ochrida, din Macedonia, la anul 1859, a fost timp de 17 ani profesor la liceul Sf. Sava.

Cursurile primare le a urmat în orașul său natal. La etatea de 11 ani a fost adus în Capitala României și depunînd examen de bursier la internatul liceului Sf. Sava a reușit cel d'întîia. În cele șapte clase liceale tînrul Mihăileanu de atînci a luat premial. El era iubit de toți profesorii pentru sîlînță și o conduită exemplară. După terminarea liceului s'a înscris la litere unde în trei ani și a luat licența magna cum laude.

După luarea licenței a fost numit profesor de limba greacă cu titlu provizoriu la liceul Sf. Sava. După aceea a fost numit profesor de limba latină la liceul Lazăr. De căți-va ani era profesor la institutele Dragu, Brînză și Pompilian. Ca profesor, Ștefan Mihăileanu s'a distins prin dorul să l'punea de a învăța pe elevi carte, prin blîndețea și mănușimă sufletului și prin dreptatea cu care căntarea meritele fie-cărui elev. Era unul din rarii profesori cari știu să facă să fie ascultați cu drag și să fie iubiți de elevi. Vecinic era vesel în clasă și nu era mai mare mulțumire sufletească pentru elevi de cît să vie ora lui de clasă. Ca autor didactic Ștefan Mihăileanu a publicat lucrări școlare de valoare.

Acum trei ani, Ștefan Mihăileanu, înființî ziarul săptămînal Peninsula Balcanică Aci, din articolele sale victima odiosului asasinat apare ca un mare luptător național al cauzei macedonene în Bulgaria, patria atîtor criminali.

Sunt numai trei săptămîni de cînd Ștefan Mihăileanu a publicat în ziarul său un admirabil articol în care releva asasinătele și persecuțiunile la cari sunt expuși Româniil din Peninsula Balcanică.

Acest articol a hotărît moartea sa cît mai întîrziată!

Era prea crud adevărul spus în acel articol ca mișelescul comitet revoluționar bulgar să nu răpue pe acel care lovea drept și bine apărînd suferințele Macedonenilor de acolo!

Nu demult Mihăileanu spună colegilor săi de la liceul Sf. Sava că se așteaptă din zi în zi să fie asasinat Unit au crezut că el glumește, mulți însă l'au sfătuit să mai înceteze cu acțiunea începută.

Au urmat apoi scrisori peste scrisori anonime, în cari i-se spunea că va fi ucis dacă nu va închide ziarul și nu va înceta cu campania întreprinsă.

La toate amenințările Mihăileanu a rămas rece.

Acum trei săptămîni a primit o scrisoare ultimatum din partea unui cărețumar în care îl făcea cunoscut că dacă va mai scoate un singur număr din Peninsula Balcanică va fi ucis. Nici de data aceasta Mihăileanu nu s'a speriat: Peninsula Balcanică a continuat să apară.

Sîmbătă noaptea, pe-cînd se întorcea spre acasă dela o familie amică, împreună cu soția și copilul sa de 10 ani, el a fost asasinat. Asasinul Stoian Dimitrof, a declarat că el este asasinul, că nu are nici un complice, a spus că singur s'a oferit comitetului revoluționar din Bulgaria pentru a omorî pe Mihăileanu. Comitetul în urma ofertei lui Dimitrof, i a dat autorizație dep-lină.

A declarat că acum două săptămîni a fost la Sofia, prin Rasauk de unde a luat revolverul și cuțitul ce avea la el.

A mai declarat de asemel că a urmărit pe Mihăileanu pentru a-l ucide timp de 22 zile.

Întrebat dacă regretă fapta sa de criminalul, cu un cinism nemaî pomenit a răspuns negativ. El a afirmat că aceiași soarte ca a lui Mihăileanu vor avea-o toți căți scriu și conduc acțiunii în România contra patrioșilor bulgari!

Ziarele din București au publicat următorul Apel către cetățenii Capitalei: Cetățenil, mîne (Luni) se face înmormîntarea lui Ștefan Mihăileanu, victima atenta-

tulul mișelesc săvârșit de un criminal, unealtă a comitetului revoluționar bulgar.

E de datoria noastră, a tuturor Românilor, să ducem până la groapă pe acela, care a căzut în lupta pentru Românism. Prin participarea noastră la amonitarea lui Mihăileanu vom arăta, că protestăm cu indignare contra procedurilor bulgărilor revoluționare și ne facem solidari cu acțiunea patriotică și deamnă a Românului ce va fi acoperit mâne de pământ.

Veniți deci mâne să conducem la locul de odihnă pe acela, care n'a pregetat în lupta sa pentru frații din Macedonia.

Evenimentele din Italia.

Jalea Italiei pentru pierderea în chip atât de tragic a regelui seu crește continuu, și durerea e cu atât mai generală, cu cât autorul oribilei crime este tocmai fiu al țării atât de greu încercate.

Cadavrul regelui, vizitat până acum de zeci de mii de cetățeni cu ochi scldați în lacrimi, pornește azi Mercuri, la orele 4^{1/2} după amiază din Monza la Roma, trecând peste Milan, Genua și Piza și va ajunge mâne, Joi dimineață la cetatea eternă.

La plecarea din locul catastrofei vor fi de față: șese batalioane de infanterie, trei escadroane de cavalerie, șese baterii de artilerie și un regiment de carabinieri călărești. Cadavrul va fi așezat pe tălpi de tun, tras de opt cai negri; afară de aceștia: întreagă preoțimea pin Monza și împregiurările, 24 gardiști regali și lume imensă din popor.

Condolența bisericeii pentru moartea regelui e atât de adâncă, încât ea contribuie foarte mult la alinarea durerii generale. Până Lună vr'o sută de mise s'au ținut la sieriul marelui decedat, și nici un preot n'a vrut să-și primească remunerația ce-și competența. Vaticanul manifestă peste tot cea mai intimă condolență față de familia regală și a ordonat tuturor episcopilor din țeară, ear aceștia preoțimii lor subalterne, ca în toate bisericile să facă rugăciuni pentru

sufletul nenorocitului cap al țării. În același timp la ordinul Papei, vicarul-cardinal a pus la dispoziția Curții toate bisericile și întreagă preoțimea din Roma.

Marele doliu al țării s'a manifestat și în corpurile legiuitoare, indeosebi în senat, unde știrea tragică, anunțată de president, a fost ascultată în tăcere adâncă și primită de senatori stând în picioare. Asemenea și anunțul despre urcarea pe tron a tinerului rege Victor Emanuel a fost primită cu ovații și cu entuziasm general, întimpinându-o și în senat și în cameră cu frenetice „Să trăiască noul Rege!”

Rînd pe rînd s'au cetit apoi în mijlocul unei liniști generale adresele de condolențe, sosite la minister dela toate guvernele europene. Un singur incident disonant s'a provocat în cameră, în urma vorbirii deputatului socialist Pantano, care a fost aspru huiduit din partea celorlalți deputați, cari erau încă sub depresia sguduitoare a crimei săvârșite.

În mijlocul pregătirilor, ce se fac în Roma pentru actul înmormântării la Panteon, o apariție îmbucurătoare începe a se manifesta pentru politica viitoare a Italiei. În chip neobservat se ivește adevărată apropiere între Vatican și Quirinal, între cari de-atâta vreme dăinuiesc raporturile cele mai încordate.

Cum și mai sus s'a spus, Papa manifestă cea mai mare prevenire față de casa de Savoia, covârșită azi de-atâta jale, la ceea-ce din partea Curții i-se răspunde în aceeași măsură. Chiar și presa, inspirată fie-care în felul său, de interesele celor două curți — regală și papală — a început să mai înceteze cu ostilitățile, și contrariul de până acum împreună iau parte la marele doliu al țării.

Face-se-va în adevăr o schimbare spre bine în politica dintre Quirinal și Vatican, — este o întrebare, la care viitorul apropiat va avea să răspundă.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.”

ZIUA INVIERII.

Cea mai măreață figură din literatura contemporană este fără îndoială Henric Ibsen, dramaturgul norvegian.

Pe când apusul Europei se sbate în ghiarele decadentismului și simbolismului, măreț se înalță opera lui Ibsen, și din Nordul neguros se revărsă peste întreaga lume lumina unei strălucitoare forțe artistice, care subjugă și domină.

Opera acestui geniu împreună cu a lui Shakespeare și a lui Goethe, într'o trinitate au asigurat înălțimea Nordului în artă, pe terenul dramei.

Și dacă îl punem alături cu autorii lui Faust și Hamlet, este că singur lui i-se cuvine, și îi datorim chiar aceasta.

Drama lui Ibsen e luată din viața socială, din viața societății noastre mercantile. Nu scenaria bogată și de efect o găsim la el, ci adâncă pătrundere și destrămare a —catelor sufletului omenesc.

Acțiunea e foarte simplă, lipsită de ori-ce surprinderi, cu atât însă mai puter-

nic este frul logic care duce la desnodământ într'un mod fatal.

Sunt patru sau cinci persoane, prin rostul cărora se desfășoară întreagă drama, într'un mod pe cât de liniștit ca acțiune, pe atât de sguduitor prin puterea sentimentelor și luptelor sufletesti ce ni-se înfățișează.

Personalitățile, cu psihicul lor, conflictele între diferitele concepțiuni asupra vieții, între realitate și pornirile sufletesti, — vecinul sbucium pentru ideal, sunt prinse și fixate cu mâna artistului desăvârșit.

De aceea prea mică ar fi fost Norvegia ca singură să se bucure și să admire opera acestui titan al gândirei omenesti! Astăzi, când Ibsen se găsește încă în viață, numele și gloria lui literară a străbătut în întreaga lumea cultă, operele sale sunt admirate de toate neamurile, unde pentru artă există locaș.

Cea din urmă lucrare prin care își termină Ibsen ciclul său de drame, este: Ziua învierii, *Epilog dramatic în trei acte*. Pe aceasta o primim în traducere românească, făcută de d-nii H. Chendi și C. Sandu.

Credem că e nemerit să-și schițăm subiectul.

Arnold Rubek, sculptor celebru, ajuns mare și bogat pe urma capo d'operei sale

ȘOAPTE

Nostalgie.

De câte ori n'am trecut eternii nostri Carpați! Iuțala trenului de atâtea ori mi-a răpit bucuria de a mă pierde, de a mă uita în contemplarea mărețelor podobe cu cari a înestrat cel Atotputernic pământul românesc...

Dar totuși, în amintire mi-se revăgîndează: prăpăstiile-brazde uriașe, înălțimile-falnice coifuri, împodobite cu mândrul brad; șoseaua albă, șerpuitoare, în mijlocul a atâtea viu verde...

De le aș mai vedea odată!

Cu entuziasm în suflet, trecu'tam Carpații...

Cu ochii înălțîmăși trecu'tam Carpații... și — poate printre lacrimi revăzutu'tabluu al maiestății frumosului din natură îmi stoarce duioșia, și'n suflet îmi pune dorul:

În liber încă odată!

Să uit viața, să me desbar de grijile și nevoile ei, să uit că trăiesc, să visez...

De aș mai visa odată!

Pribeag.

Noutăți

Arad, 8 August 1900.

Recurs respins. Foile locale comunica știrea, că recursul dlui preot Romul Nestor și soții, în contra alegerii de notar în Cenadul-unguresc, alegere aprobată de congregația comitatului Cenad, — a fost respins din partea judecătoriei administrative superioare. După informațiile ce la timpul său le primisem, am constatat, că alegerea de notar a lui Szántó István s'a efectuit numai prin abuzul și coruperea alegătorilor, pe când doritul majorității preponderante din comună fusese dl Ioan Goldiș, notar în Micherechiu. — Pe ce motive s'a respins atunci recursul binevoitorilor obștimei? Sigur, că numai pe motive de-ale șovinismului,

căci știe doar' lumea, cât de dreaptă administrația ungurească, îndreaptă față de Români!

În privința replicii d-lui Xenopol, disertația d-lui Darvai de la congresul istoric din Paris, despre care ziarul maghiar spunea că a fost „slabă”, eată ce serie instituțional din București:

Di Xenopol ceru cuvântul și luă strălucită improvizare arată, că nu se pută trata ceaștiunea Românilor prin document precum o făcuse Darvai, într'un scurt, cum trebuie să fie comunicările se fac la congrese. A mai spus, că citirile luate de savantul ungar din textul latine, erau trunchiate și supuse unor pretări silite, și că, prin urmare, aserțiunile d-lui Darvai, că ceaștiunea română n'avea nici decum un caracter ipotetic, dar, că putea fi resoltivă definitiv, în sensul aserțiilor continuității, era și neintemeiată prea îndrăzneată.

Di Xenopol a făcut din nou, de dată prin graiu, expunerea teoriei sale pe pra ipotesei și a interesat viu audiența. A fost felicitat de mai mulți savanți maghiari și de un magistrat, cum a susținut și românii.

Savantul profesor nu s'a mărginit a-și susține teoria. Pe lângă aceasta a tribuit tuturor membrilor congresului, și tâu de toate reprezentanților Ungariei, și pusa la carnea d-lui A. de Bertha, dar, d sa asupra ceaștiunei române, studiul, care l'a publicat în limba germană, „Deutsche Literatur Zeitung” din Berlin.

În același timp dl Xenopol a trimis edițiune franceză din studiul său la oamăni de stat din Europa. Astfel amăntele în favoarea continuității României în Dacia au fost expuse din nou în opere, care resumă, în stilul clar și științtor al istoricului nostru, formidabila conversă, care e poate ceaștiunea istoricului mai complicată din toate epocole.

Non ajutor de inspector regesc. Arad. Fostul ajutor de inspector regesc școalelor elementare din comitatul Arad Alexandru Balogh, fiind transferat în aceeași calitate la Cluj. — În locul lui fost numit Ludovic Kovács, învățtor din mat și preot ev. reformat.

Noul comandant honvezesc districtului generalul Anton Valentic, de curând mutat la Seghedin, și-a ocupat postul la mineca trecută. Înregistrăm această numai pentru motivul, că la districtul nou comandant aparține și honvezimea statului în Arad.

Notar public sinucis. Lunea trecută dimineața notarul public regesc Mihail Imre din Borosineu s'a sinucis la locuș sa, trăgându-și în cap un glonț de revolver. Sinucisul era în vîrstă de 51 ani. Cauza sinuciderii era o boală de ochi incurabilă.

Dăm aci un fragment.

„Irena: Și și-am căzut la picior și te-am servit, Arnold. (Intinde mâinile ei). Dar' tu... tu... tu!”

Rubek (sfîindu-se). Eu n'am pînă cu nimic contra ta, Irena...

Rubek: Artist înainte de toate. Eu ciam ca un bolnav și doriaș să-mi cre opera cea mare a vieții mele. (Se pînă în amintiri). „Ziua învierii”. . . Așa trebuia să se numească. Și învierea trebuia să fie reprezentată în chipul unei fete tinere, care se deșteaptă din somn de moarte.

Irena: Copilul nostru (statuia) dăna. Rubek (urmând): Femeia aceea era învia, trebuia să fie cea mai nobilă, cea mai curată, cea mai ideală din lume. Aveam nevoie de fiecare din trăsăturile ei și numai de ale tale. Tu ai primit o bună voie și cu dragă inimă și-ai pălănit familia, patria și m'at urmat.

Irena: Când am plecat cu tine, mi-a părea că reînviează copilăria mea.

Rubek: Și de aceea puteam să-mi servesc de tine mai bine ca de orîc alta. Tu erai pentru mine cel mai bun model al creațiunii, pe care nu-l puteam întrevăde de cât în extazul slăvirii. Dar pe atunci eram tînăr, Irena, și mă străduiam superstiția, că dacă m'aș fi atins de tînă-

care îl orbise aproape de tot, de amândoi ochii. Chiar din cauza aceasta camera notarială publică din Arad trimisese ca sub-rogat provisor în locul lui pe dl Iuliu Chi-rișcu, notar public în Chișineu. Sinucisul mai întâi practică avocația, vr'o 16 ani apoi a fost numit notar public la Bu-teni și în urmă, până la moarte, în aceeași calitate se mutase la Borosineu. Deși acest notariat public e cel mai cu venit în comitatul nostru, cuprinzând în sine trei ju-decătorii cercuale (Borosineu, Buteni și Halmagiu), sinucisul notar public Molnár nu se ajungea cu venitele, ci despoia fără cruțare și în chip ilegal mai ales pe țără-rii români, cari îl ajungeau cu cauzele lor la cancelarie. Din pricina defectuosității sale Molnár av-a să fie pus la o parte și în curând ar fi avut să se publice concurs pentru acest post notarial. Decedatul însă apelase treaba la Curie, și astfel afacerea se va rezolva acum, printr'o nouă numire de notar public la Borosineu.

Rugăciunea reginei Margareta. Am amintit deja, că vălura regină a Italiei a redactat o rugăciune pentru soțul său Um-berio. Dăm aci textul acelei rugăciuni:

„Pentru amintirea iubitelui nostru stăpân, reg-ului Umberto. După-cum în durător a fost el față cu tot omul, după constituția sa, fi îndurător și Tu față cu dînsul. După-cum ertată e el pe toți și pentru toate, ertă-l și tu slăbiciunile omenești — Pentru-că 'și-a iubit poporul și numai fericirea patriei a avut o totdeauna în fața ochilor săi, Doamne, primește 'l să vadă eternă lumină Pentru-că bun a fost și bună-țății sale jertfă i-a căzut, întinde-l, Doamne, palmierul. Pentru-că numai binele l'a făcut pe această lume și în inima sa nu a cultivat ura, și a ertat și pe cel-ce rău i-au făcut, pentru-că viața întreagă, până la cea din urmă respirare, datoriiilor sale și binelui țării a dedicat o. — Pentru sângele ce s'a vărsat, pentru faptele drepte și bune ce a împlinit primește-l, Doamne, în brațele Tale îndurătoare, și fă-l partea de pacea eternă!“

Congregația comitatului Cenad este convocată la ședința extraordinară pe ziua de 11 August st. n.

Advocat suspendat. Camera advoca-țială din Arad anunță prin foaia oficială, că baronul Exterde Adolf, avocat în Chișineu, a fost suspendat pe timp de o lună dela practica advocațială. Petru-ce însă? — nu se spune.

Maghiarii modești. Ziarele maghiare raportând despre congresul de pace, nu mai scriesc cu îngrămădirea laudelor pe capul contelui Apponyi. Într'un raport de acesta se spune, între altele, că anunțându-se la poliție ca „maghiarii“, compatrioții nostri

dacă te-ai fi dorit truște, idealul meu ar fi fost profanat...

„Iubirea nu e moartă“ între ei. Ei „relincază“ și se îndreaptă „în sus“ pe un munte înalt, să vadă toate bogățiile și frumusețile lumii, cari „toate acele frumuseți vor fi ale noastre“.

Pe când ei urcă muntele, Maia, înso-țită de Ulhelm coboară muntele, cântând: Sunt liberă, liberă...

Din vrful muntelui acoperit cu zăpadă avalanșă se rostogolește îngropând pe Arnold și pe Irena, pe când din depărtare se aude cântecul Maiei: Sunt liberă...

Pe scenă Călugărița se închină și uclamă:

Pace tuturor!

Credem a fi orientat publicul într-o altă asupra însemnătății lucrării, pe care dl H. Chendi și C. Sandu ne-au făcut bucuria de a o pune la dispoziția publicu-lui, în traducere românească.

Din micul extract ce am dat la acest loc, se poate vedea, că traducerea e făcută într'o admirabilă limbă românească, o limbă dulce și curgătoare.

Înauș faptul de a preface în perlă a literaturii române o operă a lui Ibsen, este un lucru care merită toată lauda. Chiar dl Maioreanu, distinsul literat român, n'a pre-

„cu buze maghiare“ au fost inseriși ca „au-ștriaci“, primăria din Paris răspunzându-le că n'are cunoștință de un stat maghiar. Aceas-ță gălușcă însă au înghițit-o, fără să o simțea în ameteala lor de bucurie, că con-tele Apponyi vorbește francezește, încât a părut multora că e un adevărat francez.

De data asta au fost și ei modești.

Incendii mari. Sâmbătă seara un foc teribil a bătuit la herghelia de stat din Mezőhegyes. Focul s'a iscat într'un grajd, care în scurtă vreme s'a prefăcut în scrum și cenușă împreună cu 54 de boi.

Asemenea se anunță din Careii mari, că vestita scaldă Bicsad din comitatul Săt-mar a ars aproape cu desăvîrșire. Focul s'a iscat dintr'o schinteă sărită din cazanul băii și în curând a nimicit de tot: restau- rantul mare, toate camerele băii și locuința antreprenorului, împreună cu toate clădirile aparținătoare.

Episcopul nou rom.-catolic al Vașului, contele Carol Csáky, urmașul decedatului episcop Const. Schuster, a fost instalat Dumineca trecută.

Sinucideri. Registrul sinuciderilor, mai ales în Ungaria, pe zi ce trece devine tot mai bogat. Din Budapesta se anunță, că un anume Polcz János, de origine din Seghedin și fost avocat în mai multe orașe din provincie, eri dimineața 'și-a tras un glonț de revolver prin gură, care l'a ucis momentan. Pricina, zice-se: o boală incurabilă.

O altă știre din Viena vestește, că se-cretarul Grosvenor dela ambasada engleză din capitala austriacă, un membru al fami- liiei prințare de Westminster, s'a sinucis printr'un glonț de revolver. Pricina faptel lui nu se știe.

Vihelm Liebknecht, șeful socialiștilor germani, a încetat din viață. Contemporan al întemeiatorilor socialismului, Marx și Engels, Liebknecht a fost o personalitate remarcabilă, pe care cu drept cuvânt o putem numi antipodul principelui de Bismarck.

Născut la anul 1826, 'și-au făcut stu- diile universitare în Giessen și Zürich. La 1848—49 a luptat cu arma, ca revoluționar. La 1850 a fost exilat și s'a dus la Londra. La 1862, dându-se amnestie generală, s'a reintors la Berlin. După moartea lui Lassale, dela 1864 a desfășurat o mare activitate pentru socialism. La 1865 Bismarck l'a ex- pulsat din Berlin. El se refugiază în Lipsca. Dela 1868 a fost neîntreput, împreună cu Bebel, deputat în parlamentul din Berlin, ca reprezentant al unui cerc din capitala im- perului.

Copil criminal. O familie din Seghedin a angajat pentru timpul verii un preparator pentru copilul lor, elev în cursul inferior liceal. Tânărul preparator avea mari ne- cazuri cu elevul său neastempărat. În- tr'una din zilele trecute elevul s'a lucăp-

getat de a face un asemenea lucru când a tradus o altă dramă a lui Ibsen, „Copilul Eyolf“.

Îmbogățirea literaturii române prin traducerea autorilor clasici ai altor popoare, este un netăgăduit merit, cu atât mai vir- toș, cu cât aceste traduceri se fac de oa- menii culti și competenți, cari știu prețui și știu alege materialul.

Până acum cu traduceri în limba ro- mână s'au ocupat mai mult gheșeftarii și jidănași, cari corupeau gustul publicului prin romane chilometrice datorite unor ob- scuri scriitori, și torturau limba română cu articolări ovrești.

Dnii Chendi și Sandu, lucrează cu zel și pricepere pentru îmbogățirea literaturii noastre prin traducerea operelor capitale din literaturile străine, căci după cum vedem din nou publică în „Familia“ traducerea dramei lui H. Sudermann, „Ioan Botezătorul“.

Nu putem decât să lăudăm lucrarea d-lor Chendi și Sandu, să-l încurajăm și să le zicem: înainte!

S. Secula.

ținut, declarând că nu vrea să asculte, nu vrea să se supună poruncilor instructorului. Instructorul făcându-l un dorgatoriu convenit, elevul se aruncă asupra lui cu un condei ce avea în mână și 'l implantă în ochi. Nenorocitul instructor scoțând un tipet în- grozitor a căzut grămădă. Penița 'l-a stră- bătut ochiul, încât 'l-s'a scurs. Starea ne- norocitului este foarte îngrijitoare.

Rotschilzii Albert și Natanail au dăruit preagrațoane din milionanele lor suma de: 50 mii coroane pentru Jidovii emigranți din România.

Cholera în Praga? Se anunță din ca- pitala boemă, că Dumineca trecută a murit acolo un muncitor dela tren în boala înflo- rătoare de cholera. Hainele repozatului au fost arse și s'au luat cele mai estinse mē- suri de apărare în contra lățirii acestei ciume.

„Foaia Pedagogică“, ce deja în al IV-lea an apare lunar în Sibiu, în întindere de două coale, sub di- racția dlui prof. Dr. D. B. Barcianu, are în Nr. 7 (din Iulie) următorul cuprins:

Cuvânt rostit de prof. Dr. D. P. Barcianu cu ocaziunea încheierii anului școlar 1899/1900 de la seminarul archi- diecesan Andreian, la 29 Iunie 1900. — Iubileul de 50 de ani al școlilor medii gr.-or. din Brașov. — Modele de lecțiuni: Parabola lui Iesus Christos despre Samari- neanul îndurător, lecție din religie pentru anul al V-lea, de Dr. Ioan Stroia. — Din literatura școlară de Dr. I. Stroia. — In- formațiuni. — Felurimi.

Abonamentul pe an: 6 coroane. — Ca unica foaie bună și de spe- cialitate, ce-o avem pe terenul pe- dagogic, o recomandăm călduros tuturor învățătorilor nostri.

Atentat în contra Sultanului. Se te- legrafează din Constantinopol, că șefii ban- dei anarchiste internaționale au plănuit acum un complot în contra Sultanului. Eri noapte toate stratele Constantinopolului erau pline cu anunțuri de ale anarchiștilor, cari spun, că ori și cât de strict ar fi păzit, Sultanul totuși în curând are să cadă jertfa unui atentat anarchist. Vestea despre noul aten- tat a produs imensă senzație în capitala turcească și s'au luat toate măsurile de a împiedeca planul infernal al anarchiștilor.

Anarchiștii în luptă cu poliția Din Cichago se telegrafează, că alături s'a pe- trecut acolo o luptă sângeroasă între poli- ție și anarchiști. Polițiștii au folosit arma și au rănit foarte grav vr'o 25 de anarchiști.

Felurimi.

Regina Elena. Principele munte- negrean, Nichita, și a crescut fetele în Petersburg, în Mănăstirea Smolna, după dorința Țarului Alexandru II, nașul fetelor Principelui. Cele dintăiu, cari au intrat în școala de model de pe malul Nevei dintre fi- nele Țarului, au fost Princesele Miha și Stana. În grabă s'au dat cu viața de acolo, numai dorul de țeară le mai muncia. Nașul la început le cerceta aproape în fie- care săptămână, și le găsea aproape tot- deuna la învățătură. E de mult de când aceste două fete mai mari au părăsit școala și Miha azi e soția marelui duce Peire Ni- colaievici, ear' Stana e căsătorită cu prin- cipele George de Leuchtenborg. Actuala re- gină a Italiei, Elena, la rîndul său, a fost în institut deodată cu princesa Ana Fetia bună și pacnică, Elena, era în adevăr ado- rată de colegele sale. Frumoasa fată cea mai mare greutate o găsea la studiul limbii ruse. Jocurile copilărești nu 'l plăceau, și timpul liber 'și-l petrecea mai mult cu pic- tura. Pianul nu 'l-a plăcut, căci nu poate exprima destul de cu putere sentimentele. Din contră pentru vioară avea o pasiune deosebită. Cântecul din vioară îl ducea gân- dul și dorul acasă, în patria-l îndepărtată, la tatăl-său și la mama-sa, în țeara muntoasă și romantică, unde s'a născut. Cânta cu pa- siune și nu doria decât să nu fie lumină atunci, când tainele sufletului 'și-le încre- dinta vibrării de coarde.

Dumineca mergeau de obicei în pa- latul Anitska, la principesa Xenia, fiica mai

mare a împăratului Alexandru III. Le era o sârbătoare, de câte-ori puteau să pără- sească grădina Mănăstirei măcar pentru un ceas, și puteau arunca o privire asupra fier- berei șgomotase a vieții de capitală.

Principesa Elena iubia din ce în ce mai mult arta și a început să urască me- toda pedantă de învățământ, care strînge spiritul în cercul unor rigide regule. Di- rectoara însă nu ținea seamă de această antipatie a frumoasei eleve, așa că a'a în- tēplat de principesa mai mică Ana, era cât p'aci să întreacă pe sora-sa la învē- țatură.

În timpul acesta cade logodirea celor două fete mai mari ale Principelui Nichita. Le trebuia acum părinților o compensațiune, și așa guvernanta este avisată să aducă acasă pe Elena, căci își va putea ea com- plecta studiile și acasă.

În cazul plecării colegele au împode- bit-o cu fiori, și era o jale și cumplite re- grete la despărțire, dar' în inima princi- pesei era totuși mai mare bucuria, că 'și vede patria, cu munții și pădurile ei, țeara și părinții. Fără iudofală, va fi iubit și Rusia, dar' sufletul ei poetic se doria spre Mează-zi, la lumină și căldură.

Măritată cu Victor Emanuel III, își iubește bărbatul. Nu găsește farmec în sârbările pompoase. „Sunt fericită — scrie din Roma guvernantei din Rusia — dacă pot să stau liniștită și retrasă, să pictez“.

Evenimentul îngrozitor al asasinării lui Umberto a răpit tinerei părachi liniștea idilică a moștenitorilor, căror le revine acum de a lua în stăpânire moștenirea, cu toate grijile-și îndatoririle ei.

ULTIME ȘTIRI.

Din Italia.

Roma, 7 August. Aproape toți prinții și reprezentanții domniștilor europeni au so- sit aici, pentru a asista la înmormântarea Regelui Umberto.

După depunerea jurământului din partea regelui Victor Emanuel înain- tea parlamentului, toți senatorii și deputații vor fi provocați, ca în cor- pore să depună jurământul înaintea regelui

Membrii familiei criminalului Bresci, și anume fratele acestuia Lorenzo și cum- natul său Marocci, apoi Gabriello Livi și Emi- lio Braga au să fie și mai departe ținuți în arest. Toți sunt din Prato și se pare că știau despre atentatul lui Bresci.

În Termi au fost azi (7 l. c. n.) depi- nuși cinci anarchiști, dintre cari doi înși s'au opus poliției. Un polițist a fost străpuns de moarte cu un pumnal și altul greu rănit. — Asemenea și în Triest au fost arestați un lăcă- tuș și un chelner, cari în public strigau apro- bând asasinarea regelui Umberto.

Nici până azi nu s'a găsit încă testamentul regelui decedat. Se zice însă, că averea rămasă — în preț de 22 milioane lire — o va moșteni noul rege Victor Emanuel.

Din China.

Londra, 7 August. Știrea despre sinuciderea vice-regelui Li-Hung-Ciang se desminte.

Secretarul parlamentului englez Brodrick a cetit eri în camera comu- nelor o telegramă datată în 30 Iulie dela oficiul afacerilor externe chineze. Această știre spune, că reprezentanții diplomației din Peking — afară de cel german — toți sunt bine și se gă- sesc în bune raporturi cu autoritățile chineze.

New-York, 7 August. Un colonel dela trupele de marină americană din Tiencin prin curier a primit următoarea scrisoare, iscalită de un anume Songer din Peking:

Dacă puteți, ajutați ne de urgență. În Peking nu mai e guvern, decât numai câțiva comandanți chinezi, cari sunt hotă- riți acum să nimicească pe străinii cre- știni.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Red. respons.: Ioan Russu Sirianu.

2924 szám.

1900 tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A borosjenői kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Victoria“ takarékpénztár, borosjenői cég javára, kiknek csatlakozása ezennel kimondatik, Szkrob Zacharie lugozói lakos végrehajtást szenvedő elleni 124 korona és több rendbeli tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. trvszék a borosjenői kir. járásbiróság területén fekvő és a Lugozó községi 56. sz. tjkvben A. I. 189, 243, 300, 407, 436 és 116—117/a hrji számú ingatlan 677 koronában megállapított kikiáltási árban az 1900. évi augusztus hó 29-ik napján délelőtti 10 órakor Lugozó községében meg tartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni u. m.:

1.) Ha a kikiáltási ár fölül ígért nem tétetik, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási ár alól is el fog adatni.

2.) Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 67 kor. 70 fl. készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszt. rend. 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi 60 t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezésével kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. A vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben, és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. december 6-án 39425. I. M. sz. a. kelt rendeletében előírt módon a buttyini kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

A bíróság a bánatpénzt az utolsó részletbe fogja beszámítani. Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbiróság telekkönyvi hatóságánál és Lugozó, Silingyia, Kavna községek előjáróságainál megtekinthetők.

Borosjenői kir. járásbiróság tkvi hatósága, 1900. május hó 1-én.

475 1—1

Bittó, kir. járásbiró.

Tipografia
„Tribuna Poporului“
arangiata fiind cu material nou
primește spre executare:

Tipărituri de bancă,	Cărți, Broșuri,	Ori-ce tipărituri.
Invitări la nuntă,	Anunțuri fu- nebrale, etc.	

**Cele mai
moderate prețuri!!**

♦♦♦

Nouă carte didactică. Tocmai acum a apărut în tipografia „Tribuna Poporului“: „Geografia comitatului Arad“ pentru clasa III. a școlilor populare, scrisă de Damaschin Meire, învățator. — Manual aprobat din partea Ven. Consistor aradan și ilustrat cu mai multe figuri și hărți geografice.

Deși manualul se extinde peste 9 coale în format 4° mare, cu tipar (litere noue) ales și frumos arangiat, prețul unui exemplar e numai 35 cr. — Noua carte didactică e singura de acest fel pentru școlile noastre populare și va face serviciul mare tuturor învățătorilor români, fără osebire de confesiune.

In atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școlile populare, că Inaltul minister reg. de culte și instrucțiune publică, prin decretul de 26 Martie 1900 Nr. 1070 a aprobat manualul „Geografia pentru școlile populare întocmită pe baza planului ministerial de învățământ, partea primă pentru clasele III. și IV. de Vasilie Goldiș, profes. gimnaziului din Sibiu.

In legătură cu aceasta amuzăm pe domni învățători, că tocmai acum a apărut de sub tipar și partea a doua a Geografiei dlui Vasilie Goldiș.

Ambele părți se pot procura de la Librăria editoare Ciurecu în Brașov precum și de la toate librăriile patrie.

„Foaia Pedagogică“, ce deține al IV-lea an epare lunar în Sibiu, întindere de două coale, sub direcția dlui prof. Dr. D. P. Barcianu, Nr. 6 (din Iunie) următorul cuprins:

Manualele de școală. Tractat de H. Trunk, prelucrat liber de George Goiescu (Urmare și încheiere). — Model de lecții: Cumpenele și Cântarul, Două din fizică pentru anul al V-lea, de Dr. Stroia. — (Urmare și încheiere). — Școala învățătorului sau familia părinților pe vîna, că adesea din copiii trecuți și puțin dîntăiu es indivizi cu caractere slabe, Ioan Paicu, învăț. — Din literatura școlară. — Informațiuni. — Felurimi. Corespondență.

Abonamentul pe an: 6 coroane. — Ca unica foaie bună și de originalitate, ce-o avem pe terenul pedagogic, o recomandăm călduros tuturor învățătorilor noștri.

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	filieri
1.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic in cause administrative. Prețul	—	1.—
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, —	—	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, —	—	—80
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, —	—	2.—
5.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu —	—	4.—
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. —	—	2.50
7.) „Războiul pentru neatarnare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	—	1.20
Prețul „Coroanei“ —	—	1.60
8.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula născ. Truția —	—	1.—
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, —	—	1.—
10.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga. —	—	3.80
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. —	—	1.60
12.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. —	—	5.—
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Scoopul, —	—	1.50
14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz —	—	1.20
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, picesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

La comanda să se mai adauge de fiecare op 10 filieri spese postale.